metropool
regioamsterdam

Bezoekadres
WTC Amsterdam
I-tower, second floor
Strawinskylaan 1779
1077 XX Amsterdam

info@metropoolregioamsterdam.nl

notitie

Aan	Alle deelnemers van de MRA
Van	Agendacommissie & Regiegroep
Onderwerp	MRA Werkplan en Begroting 2021
Datum	19 juni 2020

Geachte colleges, raden en staten,

Bij deze bieden wij u het (concept) MRA Werkplan en Begroting 2021 aan. Deze sluit aan bij de in april dit jaar gelanceerde MRA Agenda 2020-2024.

Zoals in de MRA Agenda 2.0, in opdracht o aangegeven is er extra aandacht voor heldere en overzichtelijke verantwoording van de activiteiten van de MRA aan gemeenteraden, Provinciale Staten en het algemeen bestuur van de Vervoerregio Amsterdam. Dat is vertaald in een transparante lijn van MRA Agenda 2020-2024 naar jaarplannen voor de uitvoeringslijnen, naar het MRA Werkplan plus bijbehorende begroting. De opgaven zijn zoveel mogelijk in resultaten beschreven, deze komen ook weer terug in de jaarplannen. Deze worden jaarlijks opgesteld om bij te sturen waar en wanneer dat nodig is. In de jaarplannen en het resulterende werkplan ligt de focus op het benoemen van concrete resultaten (wat) en acties (hoe) die het komende jaar uitgevoerd worden, hoe de bewaking van de integraliteit met andere uitvoeringslijnen plaatsvindt en met aandacht voor samenwerking met externe partners, lobby mogelijkheden, etc.

Hiermee is de transitie van de oude naar de nieuwe MRA Agenda 2.0 van start gegaan, een ingewikkeld proces waar de corona crisis ook nog dwars doorheen loopt. De transitie van de oude naar de nieuwe MRA Agenda krijgt het komende jaar verder zijn beslag: daar waar de huidige jaarplannen veelal voortbouwen op de reeds lopende programma's en acties uit de structuur van de oude MRA Agenda, zal de komende tijd meer invulling gegeven gaan worden aan de implementatie van de leidende principes, bestuurlijke opdrachten en uitvoeringslijnen uit de nieuwe Agenda.

Impact corona
In de extra Regiegroep bijeenkomst van 10 juni en de Agendacommissie bijeenkomst van 12 juni is gesproken over de invloed van de Coronacrisis op de MRA-samenwerking. Een breed gedragen gevoel uit deze twee bijeenkomsten was dat juist nu in deze tijden van crisis de MRA-samenwerking belangrijk is, en dat we gezamenlijk sterker en sneller uit de crisis komen dan ieder voor zich. Ook is de behoefte uitgesproken om naast alle zaken uit de MRA Agenda en het werkplan die gewoon door kunnen lopen, ook inzichtelijk te maken welke onderwerpen naar aanleiding van de Coronacrisis extra aandacht behoeven.

De corona crisis heeft impact op het proces om te komen tot een werkplan en begroting voor 2021. Mensen werken vanuit huis en in digitale platforms en komen niet fysiek bij elkaar. Hoewel veel via de digitale weg kan, vraagt de afstemming en communicatie meer tijd en energie.

Naast de invloed op het proces heeft de crisis ook effect op onze opgaven. Het (economisch en financieel) kader waarbinnen de MRA Agenda 2.0 is voorbereid, is met de coronacrisis behoorlijk veranderd. Hoewel de MRA Agenda pas net is vastgesteld, dwingt de coronacrisis ons nu al om bij de vertaling daarvan in een MRA Werkplan voor 2021, goed na te denken over de focus. De coronacrisis zorgt voor veel economische onzekerheden. Veel ondernemers, ZZP'ers en werknemers maken zich grote zorgen over hun toekomst en de overheidsfinanciën verslechteren in ongekend tempo. Het is nog onbekend welke effecten de crisis precies zal hebben voor de MRA, maar duidelijk is al wel dat pijnpunten naar boven komen die zich anders waarschijnlijk pas jaren later zouden manifesteren.

Er is in april een multidisciplinair team samengesteld vanuit alle deelregio's met als belangrijkste doelen het verzamelen en delen van kennis en ervaring rond corona maatregelen én de impact van de corona crisis op de MRA opgaven inzichtelijk maken en uitlichten van knelpunten, handelingsperspectieven en (bestuurlijke) keuzes. Daarop vooruitlopend willen we u alvast meenemen in een aantal opgaven waar de impact van de crisis zich al duidelijk manifesteert.

Duurzaamheid
Al vóór de corona crisis, zetten de MRA partners in op een verdere verduurzaming van de economie en de realisatie van de klimaatakkoorden. Voorbeelden hiervan zijn projecten als circulair inkopen en het programma 'materiaalstromen'. De gevolgen van de coronacrisis kunnen er aan de ene kant kan toe leiden dat de duurzaamheidsambities tijdelijk terzijde worden geschoven. Aan de andere kant zijn er juist nu kansen voor de ambitie om als MRA een klimaatneutrale en circulaire regio te worden. De duurzaamheidssector kan een belangrijke banenmotor worden wanneer we ervoor kunnen zorgen dat investeringen worden versneld of geïntensiveerd.

Op 15 juni jl. heeft een groot aantal bestuurders uit de MRA de intentie uitgesproken om met elkaar te zoeken naar hoe we als MRA de duurzaamheidsambities kunnen gebruiken om sneller en sterker uit de crisis te komen. Deze intentie werd vertaald in de afspraak om, samen met bedrijfsleven en andere stakeholders, een gezamenlijke aanpak te formuleren, bijvoorbeeld in de vorm van een MRA Green Deal, waarin we met elkaar afspraken maken en acties vastleggen. Een dergelijke set van afspraken zouden we in het najaar kunnen bezegelen en daarmee bundelen we de krachten van regionale overheden en andere stakeholders. Zo kunnen we ook gezamenlijk de samenwerking zoeken met het Rijk en de Europese Unie.

Om dit traject tot een succes te maken is het nodig dat de uitgesproken intenties worden vertaald in concrete acties en afspraken. Dit vereist niet alleen een stevige inzet van menskracht, vanuit overheden én vanuit bedrijfsleven en andere stakeholders, maar vraagt vooral ook om een integrale en afgestemde aanpak. Het platform Economie en het PHO Duurzaamheid zullen daarbij een belangrijke rol spelen, maar ook de andere platforms en PHO's moeten hierbij worden betrokken. Belangrijk is daarnaast dat House of Skills optimaal wordt benut om mensen die hun baan (dreigen te) verliezen te helpen om in te kunnen stromen in een verduurzamingstraject en dat Invest-MRA wordt benut om tot nieuwe financieringsmodellen te komen voor duurzaamheidsinitiatieven. Om de op 15 juni uitgesproken ambities te kunnen realiseren zal, behalve een intensievere samenwerking, ook een extra inzet van mensen en middelen noodzakelijk zijn.

Mobiliteit

Over de ondersteuning van het openbaar vervoer zijn al afspraken met het Rijk gemaakt. Steviger inzetten op de fietsvoorzieningen, het MRA routenetwerk en het fietsparkeren bij OV-haltes is al afgesproken binnen het programma Samen Bouwen Aan Bereikbaarheid. Daarnaast komt het Rijk met het Fietsplan. Een en ander was al in de planning opgenomen, maar kan versneld worden uitgevoerd. Winst van een paar procent weggebruikers kan al gauw een file schelen. Dit is heel belangrijk gezien de huidige terughoudendheid voor het OV. Bovendien is de fiets ook nog duurzaam en gezond. Extra voordeel is dat de relatief kleinere investeringen op de korte termijn goed kunnen zijn voor de werkgelegenheid. Een goede samenwerking met het Rijk is hierbij van groot belang.
De lockdown heeft laten zien welk maximaal effect thuiswerken kan hebben. De werkgeversaanpak bestaat al, maar door het komende jaar maximaal in te zetten op de spreiding van werktijden en thuiswerken, niet alleen bij werkgevers, maar ook bij scholen, kan de impact op de mobiliteit groot zijn. Afspraken hierover moeten regionaal en nationaal gemaakt worden.
Mobiliteit betreft veelal lange termijn projecten en investeringen, vanuit alle overheden moet er aandacht zijn voor het doorzetten of zelfs naar voren halen van investeringen.

Onderwijs en arbeidsmarkt

De verwachte periode van economische recessie vraagt om extra inzet op het thema onderwijs & arbeidsmarkt. Hierbij zal het niet zozeer gaan om volledig nieuwe acties, maar meer om intensivering en versnelling van het beleid en om goede monitoring, zoals eerder vastgelegd in de Strategische Agenda Onderwijs & Arbeidsmarkt van de MRA. Het platform Economie heeft in zijn vergadering van juni 2020 dan ook geconstateerd dat het heel goed mogelijk is dat de voorliggende begroting 2021 op dit onderwerp in een later stadium gewijzigd zal moeten worden.
Belangrijk pijlers van het regionaal onderwijs & arbeidsmarktbeleid zijn:

- het faciliteren en begeleiden van mensen die hun baan (dreigen te) verliezen naar sectoren nieuwe mogelijkheden zijn. House of Skills kan en zal daarbij – samen met regionale partners – een belangrijke rol vervullen. Eind 2020 wordt besloten over de wijze van continuering van House of Skills;
- het stimuleren en ondersteunen van de praktische samenwerking tussen onderwijs-/ opleidingsinstellingen en het bedrijfsleven, met name in de techniek, energietransitie en de zorg;
- het opleiden van verschillende doelgroepen voor banen in de ICT (via het project Techconnekt) met hierbij speciale aandacht voor mensen met een grotere achterstand op de arbeidsmarkt.

Woningbouw

Direct na het instellen van de lockdown is besloten tot het starten van overleg op MRA schaal met alle betrokkenen in de bouwketen: BZK, Provincies, de grote bouwgemeenten, institutionele beleggers (pensioenfondsen), ontwikkelaars en corporaties. Inmiddels zijn 3 bijeenkomsten georganiseerd over de gevolgen van de coronacrisis voor de woningproductie en welke pragmatische oplossingen gevonden kunnen worden om de woningproductie op peil te houden. Ervaring uit de vorige crisis leerde ons dat stilvallen van de productie leidt tot een jarenlange stagnatie. De deelnemers aan bovenstaande sessies stralen allemaal de wil tot samenwerken en oplossingen vinden uit. Deze houding is ook terug te vinden in alle manifesten en gemeenschappelijke standpunten die publiek worden. Pensioenfondsen en overheid hebben samen een lange termijn belang voor duurzame en langjarige afspraken om Nederland stabiel verder te brengen en dat met het zicht op de andere grote opgave, de klimaatadaptatie.

De gebundelde kennis vanuit overheden en marktpartijen die bij deze sessies aanwezig zijn, maken dat we een beeld kunnen vormen voor de komende maanden dat ketenbreed is. Als business cases net niet rond komen dreigt op grote schaal vertraging. Alleen plaatselijk problemen adresseren kan zorgen voor opstopping later in de keten. De sleutel om de productie op gang te houden is een ketenbrede benadering, doorstroming vanuit planvorming tot oplevering. Voor alle partijen geldt dus dat doorgaan met planontwikkeling en voorbereidingen van bouwrijp maken cruciaal is. Als marktpartijen, gemeenten en corporaties onderling niet komen tot contractvorming, kan het het expertteam (Kernteam Versnelling Woningbouw) ingezet worden dat in de hele MRA kan bemiddelen en tussen de partijen staat. Het Kernteam (expertteam) helpt in alle delen van de keten om de problemen op te lossen (niet alleen bij contractvorming) en wil vooral concreet oplossingen bedenken en toepassen. .Door deze vorm van *on the spot* kennisdelen voorkomen we dat steeds het wiel opnieuw moet worden uitgevonden.

Wat betekent dit
Bovenstaande overziend kunnen we concluderen dat voor al deze thema's geldt dat de weg uit de crisis "ons uit de crisis investeren" is. Het is niet alleen goed voor directe werkgelegenheid in de weg- en waterbouw, maar, indien gekoppeld aan woningbouw , heeft het een dubbel effect. Hoewel "ons uit de crisis investeren" een mooi streven is, heeft de coronacrisis ook een flinke bres geslagen in de meeste (gemeentelijke) begrotingen. Dit betekent dat met het Rijk goed bekeken moet worden welke projecten op korte termijn tot uitvoering kunnen leiden.

Planning
Na bespreking (en akkoord) van het platforms op de jaarplannen en begroting zijn deze opgenomen in het bijgevoegde concept werkplan 2021 van de MRA dat in de MRA Agendacommissie is besproken. Middels deze verzending bieden de MRA Agendacommissie en de Regiegroep het concept MRA Werkplan 2021 aan de colleges, raden en Staten van alle MRA deelnemers, die hun wensen en opvattingen daarover lokaal en deelregionaal kunnen bespreken, om deze in te kunnen brengen in de Regiegroep van oktober. De uiteindelijke vaststelling van het MRA Werkplan 2021 vindt plaats in de MRA Regiegroep op 30 oktober.

We kunnen vaststellen dat ondanks de transitie naar een nieuwe agenda én de coronacrisis het lukt om een vrijwel compleet werkplan en begroting aan te leveren. Het vervolmaken van de jaarplannen en daarmee het werkplan, zal in het laatste kwartaal van dit jaar plaatsvinden, als de bestuurlijke trekkers in de platforms zijn benoemd en er inzicht is in de meest recente ontwikkelingen naar aanleiding van de crisis. Deze laatste verbeterslag op het MRA Werkplan zal gebeuren in de cyclus van de Platforms direct na het zomerreces. Het aangepaste MRA Werkplan 2021 zal begin oktober als nazending naar de Regiegroep en alle deelnemers worden verzonden.

Met vriendelijke groet,

Namens de Regiegroep van de MRA
Arthur van Dijk (1e vice-voorzitter)

Namens de Agendacommissie van de MRA
Victor Everhardt (voorzitter)